

V Bruseli 8. mája 2024
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2020/0277(COD)

9028/24
ADD 1 REV 1

CODEC 1128
JAI 656
ASILE 64
MIGR 178

POZNÁMKA K BODU I/A

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu a ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1147 (prvé čítanie) – prijatie legislatívneho aktu = vyhlásenia

Vyhlásenie Bulharskej republiky

Bulharsko ďakuje španielskemu a belgickému predsedníctvu za usilovnú prácu počas rokovaní s Európskym parlamentom, ktoré viedli k dokončeniu azylovej reformy.

Vítame politickú dohodu dosiahnutú medzi spoluzákondarcami. Novým azylovým systémom sa zabezpečí plnohodnotná a štruktúrovaná spoločná európska reakcia a zároveň zaručí rovnováha medzi solidaritou a zodpovednosťou. Bulharsko ako členský štát v prvej línii, ktorý je trvalo vystavovaný riziku migračnej krízy a ktorý má väčšie záväzky, pokiaľ ide o zabezpečenie riadneho fungovania schengenského priestoru, bude v duchu solidarity využívať spravodlivú spoločnú zodpovednosť a podporu poskytovanú na vykonávanie nových pravidiel z finančných prostriedkov Únie.

Bulharský ústavný súd prijal v roku 2018 rozhodnutie, v ktorom sa uvádza, že Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu podporuje právne pojmy súvisiace s pojmom „rod“, ktoré sú nezlučiteľné s hlavnými zásadami zakotvenými v bulharskej ústave, a má v úmysle rozlišovať medzi „pohlavím“ ako biologickou kategóriou (ženy a muži) a „rodom“ ako spoločenským konštruktom.

Bulharsko je preto vzhľadom na rozhodnutie Ústavného súdu Bulharskej republiky vďačné za úsilie vynaložené na riešenie vnútroštátnych obáv súvisiacich s používaním pojmov týkajúcich sa rodovej rovnosti v niektorých aktoch, ktoré sú súčasťou azylového balíka.

Bulharsko nie je proti prijatiu paktu o migrácii a azyle, ale chce zdôrazniť, že terminológiu týkajúcu sa rodovej rovnosti používanú v niektorých aktoch, ktoré sú súčasťou azylového balíka, bude ponímať v zmysle biologickej kategórie (ženy a muži).

Vyhlásenie Českej republiky

Česká republika uznáva potrebu reformy súčasných pravidiel upravujúcich migračnú a azylovú politiku EÚ. Viaceré výzvy, a najmä vývoj od utečeneckej krízy v rokoch 2015 – 2016, poukázali na zraniteľnosť nášho systému, ktorý už nie je udržateľný. Vzhľadom na to, že primeranú reakciu na problémy, ktorým EÚ a členské štáty spoločne či jednotlivo čelia, by mohlo zabezpečiť len spoločné riešenie na úrovni EÚ, oceňujeme úsilie o riešenie hlavných nedostatkov.

Počas rokovaní o pakte o migrácii a azyle Česká republika sledovala najmä ciele posilnenej ochrany vonkajších hraníc v záujme bezpečnejšieho schengenského priestoru, ako aj funkčnej rovnováhy medzi zodpovednosťou a solidaritou.

Česká republika osobitne víta skutočnosť, že v konečnom znení kompromisu sa nestanovuje povinnosť premiestňovať štátnych príslušníkov tretích krajín z iných členských štátov alebo tretích krajín. Česká republika oceňuje ďalšie zlepšenie súčasného systému a zároveň však konštatuje, že výsledok medziinštitucionálnych rokovaní nenaplnil v plnej miere ambície mandátu Rady a že účinnosť niektorých nástrojov bola oslabená dodatočnou administratívnou záťažou pre členské štáty, čo spôsobuje praktické ťažkosti a vedie k zvýšeným nákladom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s prístupom založeným na balíku ako celku sa Česká republika rozhodla, že sa hlasovania o legislatívnych nástrojoch v rámci paktu zdrží. V každom prípade Česká republika si cení ducha jednoty EÚ a považuje tento míľnik za novú príležitosť pokračovať s väčším úsilím v ďalšej reforme migračnej a azylovej politiky EÚ, a to s osobitným zameraním na vonkajší rozmer a inovatívne myšlienky v tejto oblasti.

Vyhlásenie Litovskej republiky

Litva víta kompromis dosiahnutý v súvislosti s paktom o migrácii a azyle, ktorý prispeje k účinnejšiemu riadeniu azylu a migrácie v EÚ. Litva takisto zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť dôsledné a účinné opatrenia reakcie EÚ na inštrumentalizáciu migrantov nepriateľskými režimami na našich vonkajších hraniciach.

Domnievame sa však, že opatrenia reakcie stanovené v nariadení o krízových situáciách mohli byť ešte ambicióznejšie a dôraznejšie. V tejto súvislosti vyjadrujeme poľutovanie nad tým, že určité aspekty mandátu Rady týkajúceho sa krízového nariadenia, najmä ustanovenia, ktorými sa stanovuje maximálna dĺžka konania na hraniciach v prípadoch inštrumentalizácie, neboli zachované.

V duchu kompromisu sa Litva rozhodla hlasovať za nariadenie o krízových situáciách, vyzývame však EÚ, aby jav inštrumentalizácie migrantov naďalej monitorovala a hľadala ďalšie riešenia, ktoré by tomuto javu predchádzali a ešte účinnejšie naň reagovali.

Vyhlásenie Maďarska

Maďarsko je aj naďalej pevne presvedčené o potrebe vytvoriť spoločný európsky azylový systém, ktorého cieľom je riešiť základné príčiny nelegálnej migrácie, minimalizovať a v konečnom dôsledku odstrániť stimuly pre nelegálnu migráciu a odrádzať osoby, ktoré chcú azylový systém zneužiť, od vstupu do Európskej únie a ktorý by zahŕňal možnosť preskúmania žiadostí o azyl v tretích krajinách na základe zásady extrateritoriality. Na to, aby sme tieto ciele mohli dosiahnuť, musíme v prvom rade uznať, že globálne migračné výzvy nemožno vyriešiť na území Európy, a preto by sme nemali neriešiteľné problémy importovať, ale poskytovať pomoc tam, kde je to potrebné.

Ak máme vytvoriť účinný spoločný európsky azylový systém, je nevyhnutné dosiahnuť rovnováhu medzi zodpovednosťou a solidaritou, domnievame sa však, že prostredníctvom týchto navrhovaných legislatívnych aktov sa takáto rovnováha nedosiahne. Túto nedostatočnú rovnováhu jasne dokazuje skutočnosť, že i keď Maďarsko nie je členským štátom v prvej línii, ako členský štát s významnými vonkajšími hranicami nesie aj naďalej zodpovednosť za zastavenie migračného tlaku na Európsku úniu. Okrem tejto zodpovednosti by sa nariadením o konaní o azyle uložila Maďarsku povinnosť zabezpečiť oveľa vyššiu úroveň kapacity na vykonávanie konaní na hraniciach než iným členským štátom, čo je vzhľadom na našu geografickú polohu nespravodlivé a nereálne.

Maďarsko od roku 2015 odhodlane chráni vonkajšie hranice Európskej únie bez podpory EÚ v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi zo schengenského *acquis*. Toto úsilie by sa malo takisto uznať ako forma solidarity. Naopak, v navrhovanom novom právnom rámci sa zdroje z vnútroštátnych rozpočtov vynakladané na ochranu vonkajších hraníc Európskej únie nepovažujú za solidaritu, ale namiesto toho sa v ňom ukladajú ďalšie povinnosti, pokiaľ ide o poskytovanie solidarity iným členským štátom a zodpovednosť za zastavenie nelegálnej migrácie.

V súlade so svojím dôsledným postojom Maďarsko nemôže podporiť vytvorenie mechanizmu solidarity založeného na povinnom rozdeľovaní migrantov, a preto nesúhlasí so zavedením kompenzácie v oblasti príslušnosti ako povinného prvku rámca solidarity. Rozhodnutia Rady prijaté v roku 2015 už preukázali, že mechanizmus solidarity založený na povinnom rozdeľovaní migrantov nezníži záťaž pre naše azylové systémy, ale naopak zvyšuje počet prichádzajúcich migrantov.

Maďarsko je presvedčené, že kompromisný návrh nariadenia o krízových situáciách by nepredstavoval schodné riešenie migračnej krízy alebo inštrumentalizácie, okrem iného preto, že jeho cieľom je riešiť krízové situácie predovšetkým prostredníctvom solidarity a fakticky i právne umožňuje povinné premiestnenie, pričom by to viedlo len k exponenciálnemu nárastu migračných tokov, čo by následne prehĺbilo krízu a zvýšilo potreby v oblasti solidarity.

Maďarsko ďalej uznáva a presadzuje rovnosť žien a mužov v súlade so Základným zákonom Maďarska a primárnym právom, zásadami a hodnotami Európskej únie, ako aj záväzkami a zásadami vyplývajúcimi z medzinárodného práva. Rovnosť medzi ženami a mužmi je zakotvená v zmluvách Európskej únie ako jedna zo základných hodnôt. V súlade s týmito skutočnosťami a so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi Maďarsko poníma vo všetkých príslušných právnych aktoch pojem „rod“ ako odkaz na „pohlavie“.

Okrem toho v súlade s opakovanou výzvou Európskej rady je Maďarsko naďalej pevne presvedčené, že je potrebné dosiahnuť konsenzus o účinnej migračnej a azylovej politike bez toho, aby sa vytvárali nové motivačné faktory.

Vzhľadom na uvedené dôvody Maďarsko nemôže podporiť prijatie nariadenia, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu (nariadenie o krízových situáciách), keďže ide o neoddeliteľný prvok systému, ktorý je svojou podstatou chybný.

Vyhlásenie Poľskej republiky

1. Vláda Poľskej republiky oceňuje úsilie Rady EÚ, Európskeho parlamentu a Európskej komisie o dosiahnutie kompromisu o komplexnej a zodpovednej reakcii Európskej únie na riešenie výziev súčasných migračných procesov. Zároveň zdôrazňujeme, že vláda nemala skutočnú možnosť zúčastniť sa na rokovaníach o pakte o migrácii a azyle.
2. Vláda Poľskej republiky berie na vedomie skutočnosť, že je možné zlepšiť riadenie niektorých aspektov migračného a azylového systému. Z ďalšej analýzy právnych aktov v rámci paktu však vyplýva, že sa nimi dostatočne nerieši osobitná situácia členských štátov, ktoré hraničia s Bieloruskom a Ruskom, a v dôsledku toho sú pod neustálym vysokým tlakom spôsobeným umelo vytvorenými migračnými trasami. V tejto súvislosti treba poznamenať, že Európska rada opakovane zdôrazňovala negatívne dôsledky javu instrumentalizácie migrácie a odsudzovala instrumentálne využívanie migrantov tretími krajinami na politické účely, a to okrem iného aj vo svojich záveroch zo 14. a 15. decembra 2023.
3. Vláda Poľskej republiky zastáva názor, že pakt o migrácii a azyle nezabezpečuje správnu rovnováhu medzi zodpovednosťou a solidaritou a mohol by potenciálne predstavovať priestor pre budúce spory medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi.
4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa vláda Poľskej republiky rozhodla hlasovať proti všetkým právnym aktom, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti paktu.

Vyhlásenie Slovenskej republiky

Slovenská republika uznáva potrebu reformy spoločného európskeho azylového systému. Veľmi oceňujeme úsilie všetkých zúčastnených predsedníctiev. Zároveň si uvedomujeme, že dosiahnutie kompromisu nebolo jednoduchou úlohou.

Je však nevyhnutné, aby sme sa neodkláňali od pozícií, ktoré dlhodobo zastávame a deklarujeme.

Oceňujeme, že sa pakt zameriava na riešenie príčin migrácie v krajinách pôvodu, čo môže pomôcť zmierniť tlak na vonkajšie hranice EÚ.

Domnievame sa, že prioritou úspešnej európskej migračnej politiky by mala byť dôsledná ochrana vonkajších hraníc EÚ, ako aj účinná politika návratu.

Je žiaduce prijať všetky opatrenia na predchádzanie nelegálnej migrácii a zároveň pomôcť tým, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu.

Hoci uznávame, že od koncepcie povinných počtov žiadateľov, ktorí sa majú premiestniť, sa vo veľkej miere upustilo, nie sme presvedčení, že predložené návrhy zabezpečujú potrebnú rovnováhu medzi solidaritou a zodpovednosťou.

Solidarita je dôležitou zásadou riadenia migrácie, domnievame sa však, že voľba formy sa musí ponechať výhradne príslušnému členskému štátu. Návrhy žiaľ túto požiadavku nespĺňajú, pretože ak nie je premiestnený určitý počet žiadateľov o azyl, finančné príspevky sú povinné. Zároveň platí, že ak sú splnené určité podmienky, stáva sa povinnou aj kompenzácia v oblasti príslušnosti podľa dublinského nariadenia. Tieto prvky predstavujú silné motivačné faktory a podnecujú sekundárnu migráciu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Slovenská republika hlasuje proti predloženým návrhom v oblasti solidarity – nariadeniu o riadení azylu a migrácie, ako aj proti nariadeniu, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu.

Vzhľadom na vzájomnú prepojenosť všetkých predložených návrhov sa vo veci ostatných návrhov zdržiavame hlasovania.